

NEGERI TERENGGANU DARUL IMAN

BELANJAWAN 2025

Oleh :

YAB Dato' Seri Ir. Dr. Ahmad Samsuri bin Mokhtar
Menteri Besar Terengganu

2025
BELANJAWAN

ENAKMEN PERBEKALAN TAHUN 2025

2025
BELANJAWAN

ANGGARAN HASIL & PERBELANJAAAN MENGURUS

PERBELANJAAN MENGURUS

**RM1.887
bilion**

Termasuk caruman kepada
Kumpulan Wang Pembangunan
sebanyak **RM450 juta**

ANGGARAN HASIL

**RM1.997
bilion**

PERBELANJAAN MENGURUS

**RM94.99
juta**

PERBELANJAAN
TANGGUNGAN

**RM1.792
bilion**

PERBELANJAAN
BEKALAN

PERBELANJAAN BEKALAN

RM1.792 bilion

PERBELANJAAN PEMBANGUNAN

RM450 juta

RM385.79 juta (86%)

Sektor Sosial

RM44.28 juta (10%)

Sektor Pentadbiran

RM19.93 juta (4%)

Sektor Ekonomi

ANGGARAN HASIL

RM1.997 bilion

RM74.10 juta

Hasil Cukai

RM189.25 juta

Hasil Bukan Cukai

RM1.733 bilion

Terimaan Bukan Hasil

Royalti Petroleum : **RM1.634 bilion**

DEMI MASA DEPAN TERENGGANU

FOKUS BELANJAWAN

1

FOKUS

Peningkatan
Kelestarian
Fiskal

*(Fiscal
Sustainability)*

2

FOKUS

Pembangunan
Rantai Nilai
Makanan

*(Food Value
Chain)*

3

FOKUS

Penguatan
Modal Sosial

(Social Capital)

4

FOKUS

Pemeriksaan
Ekonomi
Berdaya Saing

*(Competitive
Economy)*

5

FOKUS

Pemberdayaan
Masyarakat
Usahawan

*(Entrepreneurial
Society)*

1

FOKUS

Peningkatan
Kelestarian
Fiskal

*(Fiscal
Sustainability)*

- ❑ Pengembangan sumber hasil
- ❑ Proses belanjawan yang telus
- ❑ Peningkatan kecekapan kutipan hasil
- ❑ Penerokaan model pembiayaan yang efisien

2

FOKUS

Pembangunan
Rantai Nilai
Makanan

*(Food Value
Chain)*

- ❑ Peningkatan hasil pengeluaran komoditi makanan utama
- ❑ Pembabitan bakat muda
- ❑ Penyeliaan tanah & infrastruktur pertanian
- ❑ Pelaburan & pembangunan industri agromakanan

3

FOKUS

Penguatan
Modal Sosial

(Social Capital)

- Program keagamaan & keilmuan
- Pendidikan & pembangunan modal insan
- Penglibatan NGO
- Pencegahan jenayah
- Penguatan institusi kekeluargaan & kesejahteraan

4

FOKUS

Pemeriksaan
Ekonomi
Berdaya Saing

*(Competitive
Economy)*

- ❑ **Pemajuan perindustrian & perdagangan**
- ❑ **Peningkatan permintaan pasaran**
- ❑ **Pembangunan pelaburan bernilai tinggi**

5

FOKUS

**Pemberdayaan
Masyarakat
Usahawan**

*(Entrepreneurial
Society)*

- Pertumbuhan PMKS**
- Perkembangan peluang pasaran**
- Pembangunan kemahiran keusahawanan**
- Dorongan inovasi dan penglibatan dalam perniagaan**

SASARAN 2030

1 HASIL JANAAN NEGERI
MENCECAH RM510 JUTA

2 PERTUMBUHAN SEKTOR PERTANIAN
SEKITAR 10.6%

3 TAHAP KEBAHAGIAAN NEGERI
& KESEJAHTERAAN RAKYAT MELEBIHI
SKOR 4.75 & 140.0

4 EKONOMI BERKEMBANG ANTARA
6.0% - 7.2% SETAHUN MENCECAH
RM51.5 BILION

5 BILANGAN PMKS BERTAMBAH
KEPADA 53,900

1

**SASARAN
2030**

HASIL JANAAN NEGERI MENCECAH RM510 JUTA

Menerima penarafan baik daripada Ketua Audit Negara & badan bebas

2

**SASARAN
2030**

PERTUMBUHAN SEKTOR PERTANIAN SEKITAR 10.6%

Pengeluaran hasil komoditi makanan utama meningkat antara 4.5% - 6.0% setahun

3

**SASARAN
2030**

TAHAP KEBAHAGIAAN NEGERI & KESEJAHTERAAN RAKYAT MELEBIHI SKOR 4.75 & 140.0

Penurunan kadar jenayah indeks per 100 ribu penduduk & jenayah syariah di bawah paras 50 & 250 kes

4

**SASARAN
2030**

EKONOMI BERKEMBANG ANTARA 6.0% - 7.2% SETAHUN MENCECAH RM51.5 BILION

Jumlah pelaburan & perdagangan terkumpul melebihi RM29 bilion & RM172 bilion

5

**SASARAN
2030**

BILANGAN PMKS BERTAMBAH KEPADA 53,900

Jumlah pemegang Sijil Pengesahan Halal Malaysia (SPHM) meningkat kepada melebihi 550

25

INISIATIF BERKEUTAMAAN TINGGI
(High Priority Initiatives, HPI)

DEMI MASA DEPAN TERENGGANU

2025
BELANJAWAN

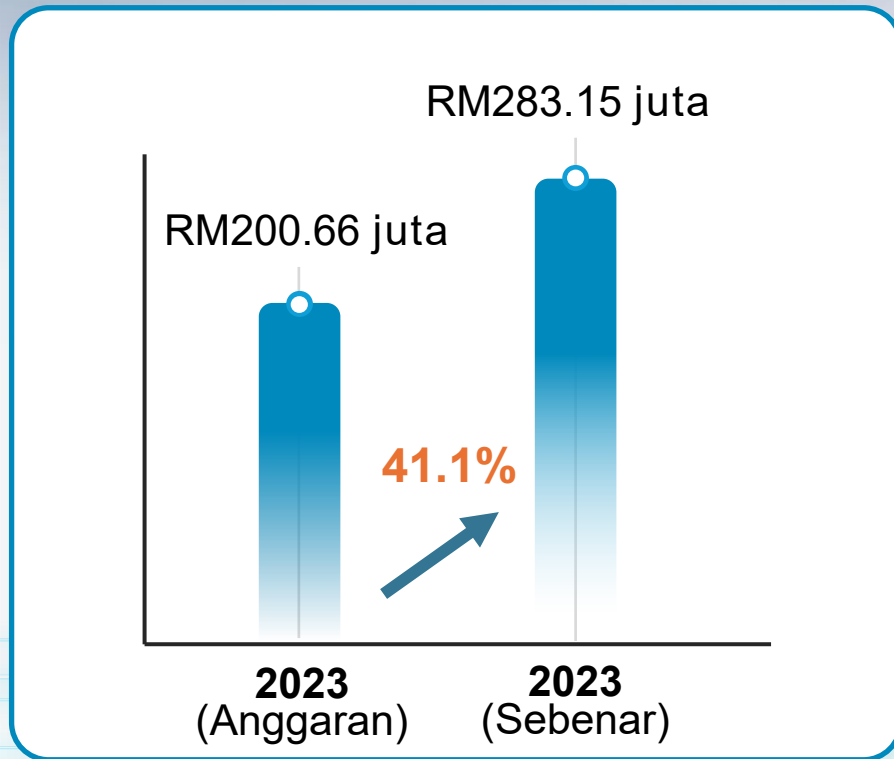
FOKUS I
PENINGKATAN KELESTARIAN
FISKAL
(FISCAL SUSTAINABILITY)

DEMI MASA DEPAN TERENGGANU

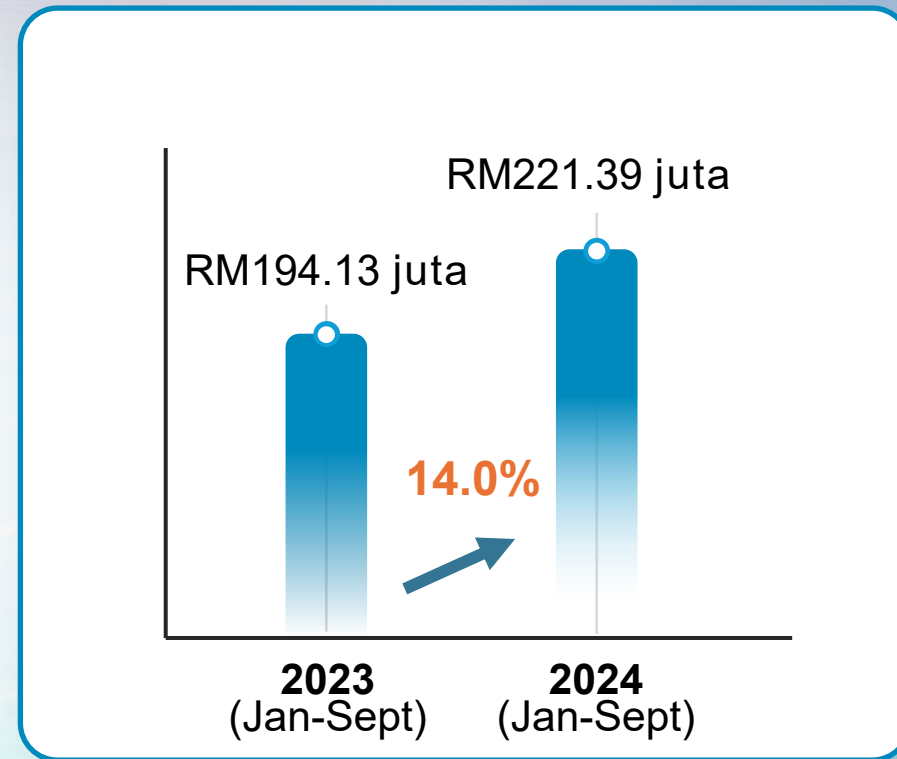
2025
BELANJAWAN

HASIL JANAAN NEGERI

Peningkatan Hasil Tahun 2023

Peningkatan Hasil Tahun 2024

Apakah itu e-TANAH? Terengganu

bersepadu pentadbiran tanah secara elektronik
Perkhidmatan Awam secara digital

PENGGUNAAN SISTEM e-TANAH

Mempercepatkan proses
urusan tanah

SEMAKAN
PERMOHONAN
ATAS TALIAN

MUAT TURUN
BORANG

PENYELESAIAN TUNGGAKAN CUKAI TANAH

Notis amaran & notis rampasan
kepada pemilik tanah yang gagal
melunaskan bayaran cukai

PINDAAN KADAR ROYALTI MINERAL

KELULUSAN KAWASAN UNTUK KAJIAN AWAL PERLOMBONGAN UNSUR NADIR BUMI

PEROLEHAN HASIL DARIPADA PELESENAN PENGABSTRAKAN AIR & AKTIVITI PENGGUBAHAN SUMBER

Penguatkuasaan Enakmen
Sumber Air (Terengganu) 2020

PELAKSANAAN BAJET BERASASKAN *OUTCOME* (OBB)

PENUBUHAN JAWATANKUASA PELAKSANAAN & PENYELARASAN INISIATIF UTAMA BELANJAWAN (ICC-KBI)

Memacu prestasi & menggembelng
penglibatan pelbagai pihak

PEWUJUDAN PENGURUSAN DANA SUMBANGAN CSR

Sasaran RM15 juta daripada GLC,
badan berkanun negeri & pihak swasta

PEMBANGUNAN HARTANAH MELIBATKAN INSTRUMEN WAKAF

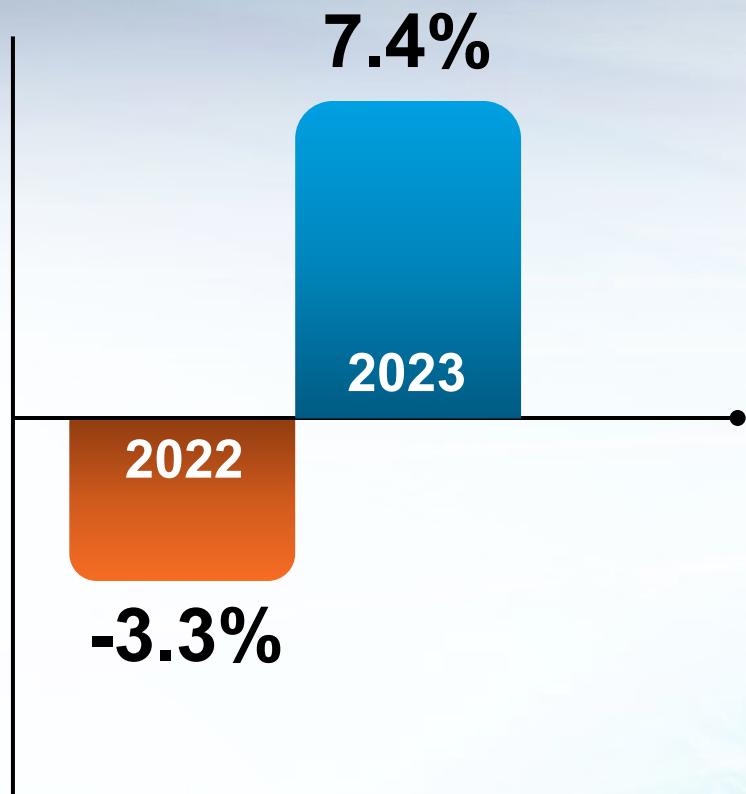
KERJASAMA AWAM-SWASTA DALAM MEMBANGUNKAN KAWASAN PEMBANGUNAN BERORIENTASIKAN TRANSIT (TOD)

Sekitar stesen ECRL

FOKUS 2
PEMBANGUNAN RANTAIAN
NILAI MAKANAN
(FOOD VALUE CHAIN)

KETERJAMINAN MAKANAN

Pertumbuhan Sektor Pertanian

- Subsektor Tanaman (buah-buahan & sayuran)
- Subsektor Perikanan

PELAN STRATEGIK PERTANIAN TERENGGANU 2019 - 2023

KAWASAN BAHARU UNTUK MELUASKAN KAWASAN BERTANAM

Pembangunan tanah terbiar &
TKPM baharu di setiap daerah

PENAIKTARAFAN & PENYELENGGARAAN INFRASTRUKTUR DI KAWASAN SAWAH PADI

Meningkatkan tahap sara diri
(SSR) pengeluaran beras

PENAMBAHAN POPULASI LEMBU, KAMBING & AYAM

- Mentransformasikan model & infrastruktur ladang penternakan
- Peranian beradas

PEMERKAYAAN SUMBER PERIKANAN

- Pembangunan & penyelenggaraan ekosistem marin
- Pelepasan benih ikan ke perairan umum
- Pengeluaran akuakultur
- Penaiktarafan pelabuhan & kompleks perikanan

A person wearing a traditional conical hat stands in the foreground, looking at a smartphone. A drone is flying in the sky above a vast, terraced rice field. The background shows rolling hills under a clear blue sky. The scene is bathed in soft, natural light, suggesting a bright day.

PEMINDAHAN KEMAHIRAN & PENGAPLIKASIAN TEKNOLOGI IoT & AUTOMASI

- Program latihan & amali
- Kemudahan pembiayaan & infrastruktur

PENSIJILAN KUALITI, PENJENAMAAN, PEMBUNGKUSAN & PELABELAN SERTA PENGELUARAN

Membangunkan industri &
memudahkan cara keperluan usahawan

PENGLIBATAN PEMAIN INDUSTRI & PELABUR UNTUK PERKONGSIAN SUMBER & KEPAKARAN

- Projek penanaman cili
- Pembangunan ladang kelapa
- Projek agrivoltaic

PELAN STRATEGIK PERTANIAN (PSP) 2024-2030

DEMI MASA DEPAN TERENGGANU

2025
BELANJAWAN

FOKUS 3

PENGUKUHAN MODAL SOSIAL
(SOCIAL CAPITAL)

DEMI MASA DEPAN TERENGGANU

2025
BELANJAWAN

KESEJAHTERAAN RAKYAT

- Saling menyokong antara satu sama lain
- Proses agama, ilmu & budaya

Indeks Kesejahteraan Rakyat Negeri Terengganu 2022

PENGANJURAN KARNIVAL INDUK BERTEMAKAN “INDAHNYA HIDUP BERSYARIAT”

- Penghayatan Islam
- Institusi keluarga
- Potensi belia
- Pemadanan pekerjaan
- Jualan peniaga
- Produk pelancongan
- Perkhidmatan kerajaan

PELENGKAPAN JENTERA PENERANGAN KERAJAAN

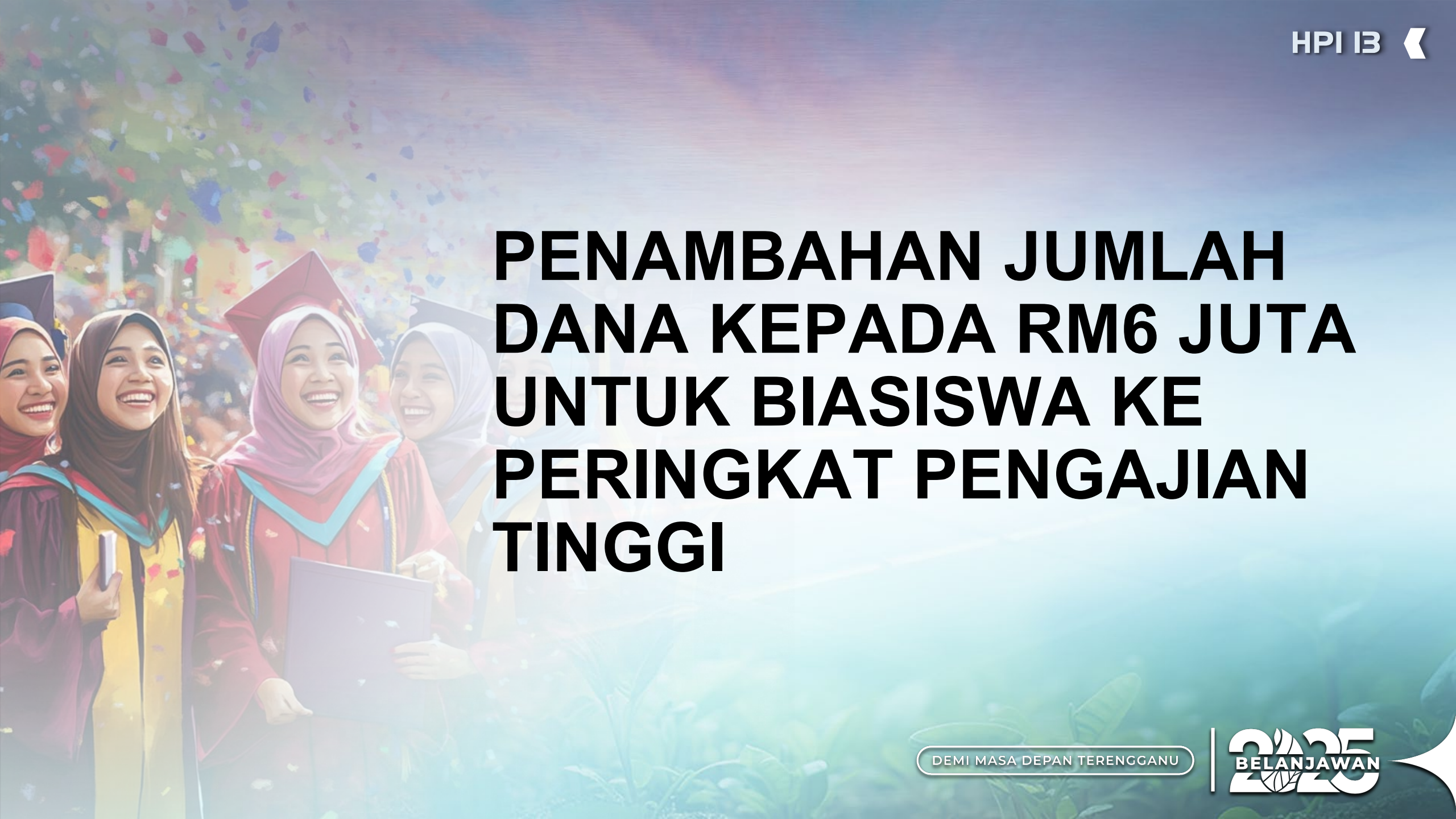
Kemudahan yang mencukupi & sumber
manusia yang kompeten

PENYUBURAN PROGRAM PENGHAYATAN AL-QURAN

Golongan kanak-kanak, dewasa & OKU
serta pemerksaan guru-guru al-Quran

**PENAMBAHAN JUMLAH
DANA KEPADA RM6 JUTA
UNTUK BIASISWA KE
PERINGKAT PENGAJIAN
TINGGI**

PELAKSANAAN PROGRAM PEMBANGUNAN SUMBER MANUSIA

- Itqan Insani (i-MITS)
- Dai'e Perintis (DUAT)
- MediaPro (UPDI)
- *High Potential Talents* (UBSNT)
- Ikon Wanita (USWa)
- Belia Al-Fateh (Akademi Kepimpinan Al-Fateh)

MAHKAMAH SYARIAH TERENGGANU

PENAMBAHBAIKAN PRASARANA & KEMUDAHAN DI MAHKAMAH SYARIAH

PINDAAN UNDANG- UNDANG / ENAKMEN

- Undang-undang Bagi Diri Kerajaan Terengganu
- Enakmen Mahkamah Syariah (Terengganu) 2001
- Enakmen Tatacara Jenayah Syariah (Terengganu) 2001

PEMANTAPAN PELAKSANAAN GARIS PANDUAN SYARIAH

Dikemaskini dengan nilai
undang-undang

PEMERKASAAN PERKHIDMATAN 'ILAJ SYARIE & RUNDING CARA KELUARGA

Penglibatan pengamal pengubatan Islam & profesional kesihatan mental berdaftar

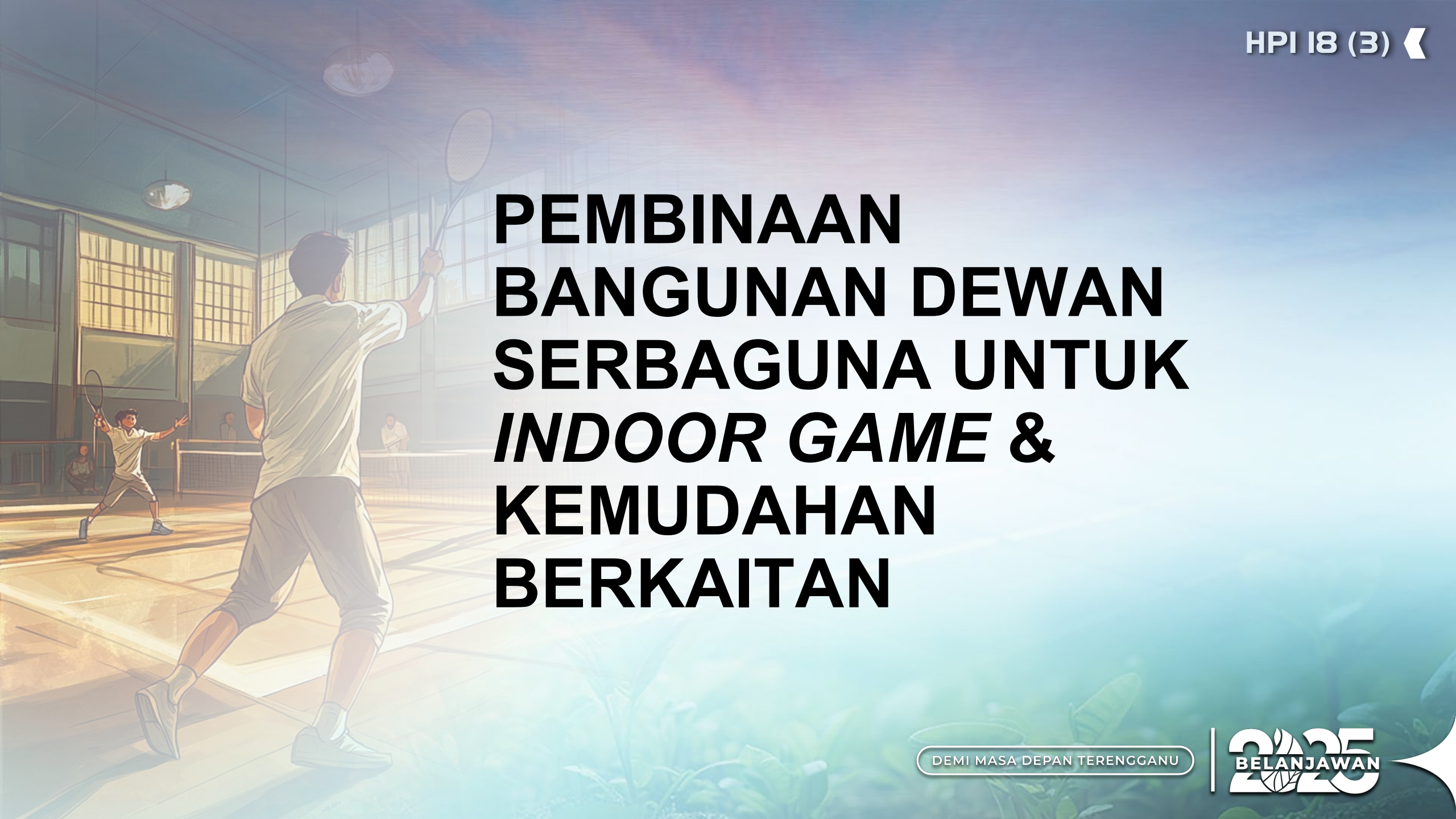
PENGANJURAN SAMBUTAN HARI KELUARGAKU SYURGAKU (S-JANNATI)

PEMBAHARUAN DASAR PEMBANGUNAN PERUMAHAN SECARA PENSWASTAAN

- Insentif yang lebih baik kepada pemaju
- Variasi baharu RMM untuk pembeli

PENERUSAN PROGRAM PERUMAHAN TERENGGANU SEJAHTERA (PPTS)

An illustration of an indoor tennis court. In the foreground, a person in a white shirt and dark shorts is captured in a backhand swing, holding a tennis racket. In the background, another person is visible on the opposite side of the net, also in a ready position. The court has a wooden floor and large windows on the left side, letting in light. The overall style is a soft, painterly illustration.

**PEMBINAAN
BANGUNAN DEWAN
SERBAGUNA UNTUK
INDOOR GAME &
KEMUDAHAN
BERKAITAN**

PENGGERAKAN NGO DALAM MISI BANTUAN KEMANUSIAAN & PROGRAM PEMBANGUNAN KAPASITI KOMUNITI

PENUBUHAN MAJLIS PAKAR TERENGGANU

Platform untuk anak negeri menyumbang
kepakaran & pengalaman

FOKUS 4
BERDAYA SAING
PEMERKASAAN EKONOMI
(COMPETITIVE ECONOMY)

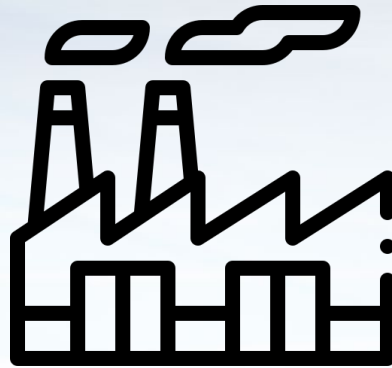
DEMI MASA DEPAN TERENGGANU

2025
BELANJAWAN

PERTUMBUHAN EKONOMI

- Jumlah populasi & bilangan penduduk bekerja masih rendah

- Rancakkan projek pelaburan & perindustrian

- Peningkatan gaji & upah
- Pertambahan pekerjaan berkemahiran tinggi
- Pengukuhan daya saing pasaran

PENEROKAAN POTENSI PROJEK PEMBEKALAN & PERDAGANGAN GAS CECAIR ASLI (LNG)

PELAKSANAAN KAJIAN KEBOLEHLAKSANAAN CADANGAN PEMBANGUNAN LOJI HIDROGEN HIJAU

PEMAJUAN PROJEK RINTIS PENJANAAN & PERDAGANGAN KREDIT KARBON

PEMBANGUNAN LADANG SOLAR TERAPUNG DI TASIK KENYIR

PELAKSANAAN PROSEDUR & PROSES KELULUSAN PROJEK LEBIH EFISIEN

PENAWARAN INSENTIF LEBIH KOMPETITIF KEPADA PELABUR

PENGOPERASIAN PEJABAT PEMASARAN YANG BERSEPADU & PROGRESIF

Mempromosikan potensi & prospek
pelaburan, perdagangan serta pelancongan

PEMBANGUNAN PLATFORM SEHENTIAN DALAM TALIAN UNTUK PELANCONGAN

PENGANJURAN TOUR GATEH D'TRANUNG

Mengharumkan nama Negeri Terengganu
dengan jolokan "*Land of Cyclist*"

SULTAN MAHMUD BRIDGE INTERNATIONAL RUN

Melibatkan penyertaan dari dalam &
luar negara

KARNIVAL PANTAI TERENGGANU

Budaya warisan tempatan &
negara serantau

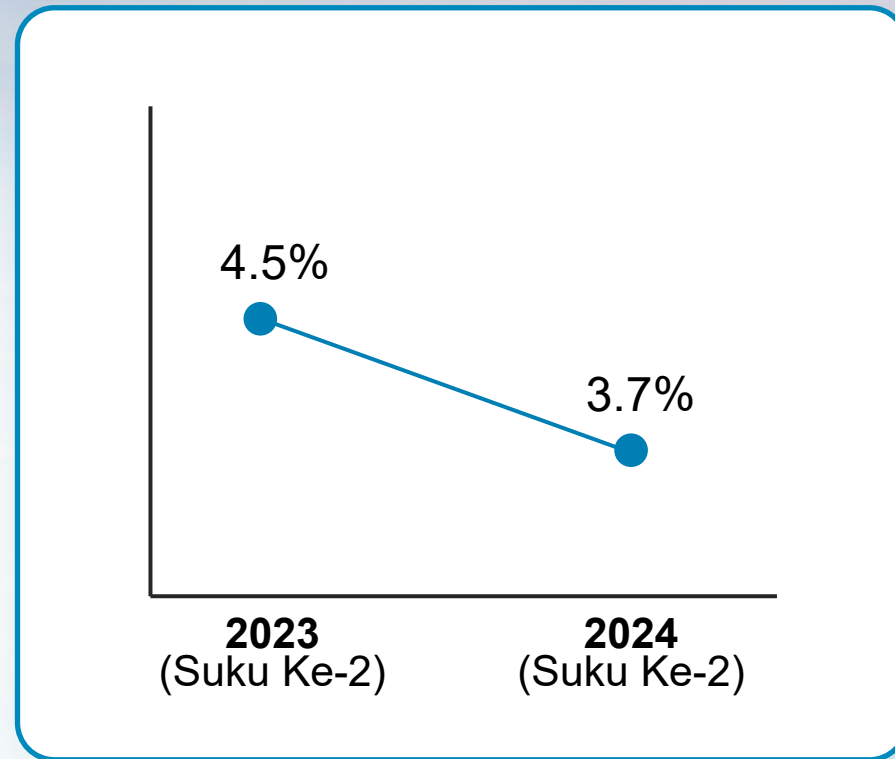
FOKUS 5
PEMBERDAYAAN MASYARAKAT
USAHAWAN
(ENTREPRENEURIAL SOCIETY)

DEMI MASA DEPAN TERENGGANU

2025
BELANJAWAN

KEUSAHAWANAN & PEKERJAAN

Kadar Pengangguran

KERJASAMA DENGAN PLATFORM e-DAGANG TERKEMUKA

- Perniagaan digital
- Pemasaran digital
- Kewangan digital

PENUBUHAN KONSORTIUM KEDAI-KEDAI RUNCIT MILIK KOPERASI KARIAH MASJID

PENUBUHAN MAJLIS HALAL TERENGGANU

- Memudahcara proses permohonan, pengeluaran & pematuhan sijil halal
- Menggalakkan penyertaan & pertumbuhan pemain industri

PELAKSANAAN PROGRAM USAHAWAN BELIA SEJAHTERA (UBES)

Penyediaan latihan, geran & bimbingan

PEMBANGUNAN PORTAL *TERENGGANU TALENT*

Mempromosikan bakat tempatan kepada
bakal majikan

PEMBANGUNAN GALERI KERJAYA DIGITAL

Berkonsepskan interaktif bagi membantu
pelajar & belia memahami laluan kerjaya

I.M.M.A.N

DEMI MASA DEPAN TERENGGANU

2025
BELANJAWAN

Integrity

(Integriti)

Mengamalkan standard akhlak yang tinggi, mengelakkan rasuah & salah guna kuasa serta mengutamakan kepentingan rakyat

M

Mission-driven (Berpandukan Matlamat)

Menjajarkan semua dasar, program & aktiviti kepada matlamat jangka panjang serta berorientasikan keberhasilan

A

Accountability (Kebertanggungjawaban)

Bertanggungjawab serta menyediakan maklumat
sebenar mengenai kemajuan & implikasi bagi
keputusan & tindakan yang dibuat

A large, bold, purple letter 'N' is positioned on the left side of the slide. The background features a blurred image of a business meeting with people sitting around a table, and a network diagram with blue nodes and connecting lines in the upper right corner.

N

Networking

(Jaringan Hubungan)

Bekerjasama dengan pelbagai pihak (negeri, Persekutuan, pihak swasta & orang awam) untuk memanfaatkan kepakaran, sumber & inovasi

DEMI MASA DEPAN TERENGGANU

**Maju pada aspek
ekonomi & fizikal**

**Kesejahteraan
yang menyeluruh**

**Diberkati oleh
Allah SWT**

فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ

“...kemudian apabila engkau telah berazam (sesudah bermesyuarat, untuk membuat sesuatu) maka bertawakalah kepada Allah, sesungguhnya Allah Mengasihi orang-orang yang bertawakal kepadaNya.”

(Ali 'Imran, 3:159)

DR. SAMSURI

NEGERI TERENGGANU DARUL IMAN

BELANJAWAN 2025

Oleh :

YAB Dato' Seri Ir. Dr. Ahmad Samsuri bin Mokhtar
Menteri Besar Terengganu

DEMI MASA DEPAN TERENGGANU

2025
BELANJAWAN